

Årsskrift 2002

Jysk børneforsorg/Fredehjem

Foreningens »klaphatte« til landskamp i Parken. Mona Engelbrecht (længst til venstre) fik sin billet i jubilæumsgave. De øvrige på billedet er Kim Blach Pedersen – Randers Bo- og Erhvervs-træning, Annelise Søndengaard – medlem af hovedbestyrelsen og Flemming Lehm – Birkebakken.

*Forside:
Birkebakken 50 år,
Birthe Kjær med
Bo Mikkelsen og
Bo Sørensen som
groupier.*

*Bagside:
Maleri af Natascha
Katy Friis Persson
fra afd. Kvisten på
Holmstrupgård.*

ÅRSSKRIFT 2002:

Foreningen Jysk børneforsorg/Fredehjem
Ellengården, Bethesdavej 81, 8200 Århus N
Tlf. 86 16 76 99 · Fax 86 16 76 55

REDAKTION:

Annelise Søndengaard (ansv.)
Charlotte Rune

FOTOS:

Mogens Gregersen og Erik Lund Nielsen.
Diverse arkivfotos.
Malerier af elever på Holmstrupgård

PRODUKTION:

Århus Amts Trykkeri · 357-02-008
DS/EN ISO 14001 miljøcertificeret og EMAS-registreret

Indhold:

Årsskrift, Årsskifte, Nyår	3
<i>v/Annelise Søndengaard</i>	
Fællesskabet som bærer af værdier ...	4
<i>v/Jette Hansen</i>	
Frivillig omsorg	6
<i>v/Anders la Cour</i>	
Holmstrupgård – et Fredehjem	8
<i>v/Charlotte Rune</i>	
Mit helvede	10
Tiden går – Birkebakken blev 50 år	11
<i>v/Annelise Søndengaard</i>	
Jeg holder af hverdagen	12
<i>v/Grethe Jessen</i>	
Præsentation af ny leder	14
Udvikling – osse mens du sover	15
<i>v/Hans Dahl</i>	
Film skal ses i biografen	16
<i>v/Annelise Søndengaard</i>	
Nyt landsdækkende tilbud	18
<i>v/Karsten Torst Pedersen</i>	
Det løvfald som vi kom så alt for nær	20
<i>v/Lars Bundgaard</i>	
Faktuelle oplysninger	22
Organisationsoversigt og institutionsfortegnelse	

Jysk børne- forsorg/ Fredehjem

Jysk børneforsorg/Fredehjem er en sammenslutning af Jysk børneforsorg, der under navnet "kvindehjælpen" startedes i Århus af Ellen Schepelern i 1906, og "Fredehjem", der startedes af pastor Jørgen Chr. Berthelsen i Harboøre på omkring samme tid.

Jysk børneforsorg/Fredehjem har som formål som en del af folkekirkenes diakoni at udøve pædagogisk og støttende arbejde for svagtstillede børn, unge og familier.

Formålet søges realiseret gennem driften af en række tilknyttede institutioner, der samarbejder med offentlige myndigheder, og gennem oprettelse og drift af socialpædagogiske alternativer.

Hovedkontor:

Ellengården, Bethesdavej 81,
8200 Århus N.
Tlf. 86 16 76 99, fax 86 16 76 55
E-mail: mail@jyskbørneforsorg.dk
Hjemmeside:
www.jyskbørneforsorg.dk

Årsskrift, Årsskifte, Nyår

Fornyelse, nye muligheder, nye dage.

Vi ser frem, vi ser tilbage, vi går ud af det gamle år for at gå ind i det nye år.

Vi går ud for at gå ind.

Årsskrift bliver i pjecens form tilbageblikket over året, der gik.

Hvad skete der? Hvad nåede vi?

Det, vi skriver om, er måske nok mest det, der gik godt. Og nedenunder vore succesfortællinger ligger så alt det, som gik i stykker, alt det som ikke blev til virkelighed, alt det vi måtte lukke af.

Det er imidlertid et livstegn af de helt store, at vi i årsskriftet helst husker stjernestunderne. I kan se det i billederne. Højt humør, ny og frisk lederkontrafej, dejlige Birkebakke-stunder, flotte dage i Rødding med mange vakse medarbejdere med opladte sind og sjove og spændende foredrag – og god mad!

Formanden priser vore fællesskaber.

Anders la Cour giver os stof til eftertanke, hvad angår vort arbejde med det frivillige – det, vi i gamle dage kaldte det folkelige.

Vi hører fra dem, vi er til for, hvordan er livet for dem, der er ladet i vore hænder.

Og vi ser ind i fremtiden med Karsten og det nye center for rygmarvsbrok.

Og hvad laver de dog på Holmstrupgård?

Også her ser vi frem.

Og her og der og alle vegne er Lars Bundgaard manden, som skal kunne se både frem og tilbage og også helst lidt til siden til dem, der står på sidelinjen. Der er det ikke så rart at stå, så de har brug for at blive set.

Alt dette kan man læse om i denne søde juletid, hvor vi alle mindes om, at det er julen, der gør lyksaligt nytår.

At Gud blev menneske og kom til os for at hellige menneskelivet, fordi vi ikke selv formår det.

Annelise Søndengaard

*Mona Engelbrecht
henter julen til
Birkebakken.*

*Socialrådgiver
Jette Hansen,
formand for Jysk
børneforsorg /
Fredehjem*

Fællesskabet som bærer af værdier

Foreningens formand Jette Hansen fortæller om året, der er gået

Så er vi igen nået til slutningen af et år og den tid, hvor mørket trænger sig mere og mere på, og hvor de lyse timer kommer i undertal og indskrænkes både morgen og aften. Billederne i naturen ændrer sig, den mørke, nypløjede jord vender vrangen opad, og vi skal indstille os

på, at sådan vil det være for en tid. Solens stråler får alligevel ind imellem magt over os og naturen. Når dens stråler rammer den mørke jord, forvandles det mørke over i blålige nuancer, ligesom det løv, der endnu er tilbage på træer og buske, får et særligt spil i de mange gyldne nuancer.

Det personlige møde

Netop her i denne efterårsstemning har vi i Jysk børneforsorg/Fredehjem afviklet nogle væsentlige møder i foreningen, nemlig et medarbejderstævne og et møde mellem forstandere og hovedbestyrelse. Hvis der skal være vækst og liv i vores gamle forening, skal vi sørge for, at der er kontakt og dialog mellem hovedbestyrelse og ansatte.

Den for vort lands historiske tradition om at mødes i samtalen og udveksle

erfaringer er truet i tiden. Vi er mere eller mindre underlagt et teknologisk bombardement, der truer vores kultur og personlige og sociale netværker. Vi kommunikerer elektronisk, sender e-mails og SMS'er til hinanden, og nærværet med andre i forskellige fællesskaber mindskes.

Netop på baggrund heraf var det dejligt, at medarbejderstævnet på Rødding Højskole i slutningen af oktober måned i antal deltagere slog tidligere rekord. Kendskabet til Jysk børneforsorg/Fredehjem skal for medarbejdere ikke kun erhverves via en hjemmeside. De skal opleve, at Jysk børneforsorg/Fredehjem er en forening af "kød og blod", og for os i hovedbestyrelsen var det dejligt at opleve et medarbejderstævne med så god en stemning. Betydningsfuldt er det også, at medarbejderrepræsentanterne i hovedbestyrelsen er så aktive i forhold til at binde foreningens ender sammen og på den måde så uhyre hjælpsomme i forhold til, at foreningen får sat fingeraftryk ud i medarbejderkredse.

En værdibåren forening

Forstandergruppen har i dette år været samlet over 2 moduler og arbejdet med det at være leder i en værdibåren forening. Her i efteråret har vi haft et fællesmøde, hvor forstandergruppen har overbragt essensen af det, de har arbej-

det med, til hovedbestyrelsen. I fællesskab har vi videreudviklet blandt andet på en kobling af de kristne værdier til det at udføre socialt arbejde i praksis. I drøftelsen af et værdisæt for Jysk børneforsorg/Fredehjem blev fællesskabsfølelsen vældig stærk. Vi har en forstandergruppe, der er godt samarbejdet, og en forstandergruppe, der vil Jysk børneforsorg/Fredehjem og er optaget af de kristne grundværdier sat i relation til det arbejde, vi udfører. Vi forlod alle fællesmødet, tror jeg, med en stærk overbevisning om, at der er et fællesskab, og at det er bærende og udviklende for Jysk børneforsorg/Fredehjem værdisæt.

I erkendelse af det betydningsfulde i mødet har vi planlagt et arrangement mellem lokalbestyrelsesmedlemmer og hovedbestyrelse i foråret 2003, så også denne store gruppe, der med deres frivillige indsats til fordel for foreningen, blandt andet får mulighed for gensidig udveksling af synspunkter med hovedbestyrelsen. Vi skal som forening være opmærksomme på baglandet og skabe de bedste betingelser for, at alle strenge spiller sammen, så musikken bliver harmonisk.

Nybyggeri og udvidelser

2002 blev året, hvor Ellenbo endelig blev en realitet. Byggeriet ligger i enden af haven til Ellengården med 6 boliger i be-

skyttet miljø til vanskeligt stillede forældre – et byggeri vi planlagde midt i 90'erne, fordi vi så behov for denne boform, hvor der kan gives støtte over en længere periode. Processen for realisering af projektet viste sig at blive lang og trang.

Holmstrupgård er udvidet og blevet en vældig stor institution med bygningen af en ny boafdeling for unge med psykiatriske problemstillinger. Samtidig er der opført en selvstændig skolebygning. Det at have fået skolen adskilt bygningsmæssigt er måske også med til at give en anden fornemmelse af at gå i skole. Den smukke, gamle hovedbygning er blevet omforandret indendøre. En stor samlet byggesag har det været. Forhåbentlig vil rammerne nu blive til gavn for de unge, der i en periode af deres liv har brug for den støtte, Holmstrupgård kan give.

Et andet stort byggeri er foregået på Solbakken – det er den del af Solbakken, som Amtet bruger, der er ombygget. Hermed er byggesagen ikke afsluttet. Der er megen udvikling på stedet både i forhold til døgnafdelingen, men også i forhold til det såkaldte ”Frie Solbakken” med udbygning af støttecenter for specielle handicapgrupper.

Nye muligheder og nye ansigter

Grundet en bevilling fra EU's Socialfond er det nu muligt for os at etablere et tæt samarbejde til virksomheden Coloplast i Thisted. Coloplast påtager sig oplæring af unge fra bo- og uddannelsesprojektet Elmelund med henblik på efterfølgende at etablere flexjobs til de unge. Det er et samarbejde, vi glæder

os til og har store forventninger til, men vigtigst af alt en fin erhvervsmulighed for Elmelunds unge.

2002 har været et år uden udskiftning på forstandersiden og et år, hvor der har været megen kontinuitet, og hvor energien er brugt på videreudvikling af alt det, der i forvejen er i gang i foreningen. Vi har sagt farvel til Ellen Johnsen, der blev præsenteret i sidste årsskrift. Ellen var ansat som landssekretær. Vi har omorganiseret denne stilling lidt og har fra efteråret ansat Charlotte Rune, der er nyuddannet teolog med lyst til at gå ind i vores del af det kirkelige sociale arbejde. Så her skal der også lyde en velkomst til Charlotte.

Vi får i løbet af et år adskillige henvendelser med ønsker om at indlede et samarbejde med vores forening. En del af henvendelserne resulterer i møder, hvor vi måske kan være behjælpelige med idéer og råd, og andre henvendelser går vi mere ind i, men vi må skele til, hvad der er realistisk i forhold til foreningen.

Birthe Kjær på Birkebakken

I marts måned havde vi årets største festligholdelse i Jysk børneforsorg/Fredehjem – et dobbeltjubilæum på Birkebakken i Brabrand. Birkebakken, der startede som Elev Børnehjem, holdt 50-års jubilæum, og forstander Mona Engelbrecht fejrede 25-års jubilæum i Jysk børneforsorg/Fredehjem med ansættelse alle år på samme institution. Der var lagt op til en stor fest – og det blev det. Jeg vil sent glemme eftermiddagen i tel-

tet ved Birkebakken, hvor det vigtigste arrangement var Birthe Kjærs optræden – hendes fine tilgang til mødet med børnene og de unge, hendes sange, som var så velkendte for Birkebakkens beboere, men mest af alt den glæde, Birthe Kjær skabte i forhold til Birkebakkens børn og unge. Nogle var på scenen, andre stod nedenfor, men alle sang de og svingede med – et indslag til absolut glæde og fornøjelse. Aftenfesten blev Mona's fest, hvor hun velfortjent fik megen hyldest af medarbejdere, bestyrelsesmedlemmer og andre indbudte.

Året har budt på sjove opgaver og mere vanskelige problemstillinger. En af disse er momssagen på Havredal praktiske Landbrugsskole – en sag, der nu er anket til Landsskatteretten.

Værdier og bæredygtig kontakt

Vi er mange, der holder af arbejdet i Jysk børneforsorg/Fredehjem, og vi betragter det fortsat som en vigtig opgave at være med til at udvikle socialt arbejde, hvor kvaliteten opstår i kraft af målsætninger præget af værdier. Vores arbejde skal kendetegnes af, at vi vil det enkelte menneske, vil skabe en bæredygtig kontakt i respekt for og med plads til det menneske, vi står overfor. Det er det, det handler om.

En tak skal der lyde til alle, der på hver deres måde har været med til at arbejde for Jysk børneforsorg/Fredehjem, således at vi fortsat kan være med til at præge det sociale arbejde til gavn for børn, unge og familier.

Jette Hansen

Anders la Cour er adjunkt på Institut for Ledelse, Politik & Filosofi, Handelshøjskolen, København. Han har netop forsvaret sin afhandling »Frivillighedens pris«, der tager nærværende problemstillinger op til diskussion.

Frivilligt socialt arbejde som fornyelse

Der var engang i 1970'erne, hvor man anså staten som den eneste effektive og legitime udbyder af velfærd, og hvor det frivillige sociale arbejde blev anset som et levn fra gamle dage, som velfærdsstatens udvikling gradvist ville gøre overflødig. Sådan er det ikke længere – tværtimod! Med den begyndende økonomiske lavkonjunktur i 1980'erne blev det efterhånden klart, at der var grænser for velfærdsstatens vækst, og politikerne fik øjnene op for det frivillige sociale arbejdes potentialer for løsningen af sociale opgaver. Under paroler som velfærdspluralisme og velfærdsmiks blev der fra forskellige sider i samfundsdebatten argumenteret for, at også private virksomheder og frivillige organisationer kunne levere forskellige for-

Frivillig omsorg

mer for velfærdsydelser. Siden har staten vist en stigende interesse for det frivillige sociale arbejde og anset det som en vigtig og fornyende aktør i velfærdssamfundet – en interesse, der foreløbigt kulminerede med betænkningen »Frivilligt socialt arbejde i fremtidens velfærdssamfund« (socialministeriet 1997), som er en lang forherligelse af det frivillige sociale arbejdes ressourcer og evner til at løse en række generelle velfærdsproblemer.

Staten ser i betænkningen sin nye rolle som den, der skal sikre en »sammenhængende og velintegreret velfærdsindsats« med en klar »ansvars- og opgavefordeling« mellem velfærdssamfundets mange forskellige aktører. Det vil med andre ord sige, at man ønsker at sikre, at det offentlige gør det, de er bedst til, de private gør det, de er bedst til, og de frivillige gør det, de gør bedst. Samtidig skal staten sikre, at der er vandtætte skodder mellem de forskellige indsatsområder, så den frivillige indsats f.eks. ikke overlapper offentlige ansvarsområder.

Samarbejde om social omsorg

I dag er staten således af den opfattelse, at en lang række sociale opgaver kun lader sig løse i tæt samarbejde med det frivillige sociale arbejde, idet man finder, at netop denne form for social indsats kan noget, det offentlige ikke kan,

nemlig grundlæggende at basere sin omsorg på gensidighed, personlig livserfaring, lydhørhed og solidaritet med den enkelte. Denne særlige type af frivillig brugerrettet social omsorg eksisterer i dag i mange forskellige former, f.eks. i diverse telefontjenester, hvor frivillige gennem deres personlige erfaringer forsøger at være en støtte for andre, i aflastningstjenester, som er et tilbud til pårørende med senildemente eller stærkt handicappede, ved at få besøg af en frivillig, som for nogle timer tager sig af vedkommende, i caféer og varmestuer, der har til formål at tilbyde et sted for hjemløse, alkoholikere, sindslidende m.v. og i besøgstjenester, der har som formål at etablere varige besøgsforhold mellem frivillige besøgsvenner og ensomme mennesker, der har behov for kontakt med andre. Især sidstnævnte bliver af staten fremhævet som eksemplarisk for det frivillige arbejde, fordi det på den ene side lever op til idealerne om det frivillige sociale arbejdes særlige kvalitet og på den anden side ofte er en omsorg, som bliver givet til ældre mennesker, der allerede modtager offentlig hjemmehjælp. Flere steder i landet forsøger man således at skabe et formaliseret samarbejde mellem den offentlige hjemmehjælp og de frivillige besøgstjenester. Idealet er, at den offentlige hjemmehjælp skal tage sig af den personlige pleje og hygiejne samt den prak-

tiske hjælp i og uden for hjemmet, mens besøgstjenesterne alene skal koncentrere sig om den sociale omsorg, det vil sige give sig tid til at snakke, få en kop kaffe, et slag kort eller gå en tur sammen.

En kritik af samarbejdet

Når der er grund til at forholde sig kritisk til statens forsøg på at formalisere samarbejdet mellem de offentlige og frivillige velfærdsydelser, er det fordi, de repræsenterer to vidt forskellige måder at tænke omsorg på. Inden for den offentlige hjemmehjælp er der de seneste år gjort store anstrengelser for at standardisere ydelserne, blandt andet gennem fællessprog, der skal sikre, at alle ældre bliver visiteret til de samme ydelser, alt efter behov. Inden for den offentlige hjemmehjælp er det således besluttet på forhånd, hvad hjælpen skal bestå i, og hvor lang tid der er til rådighed til de forskellige opgaver. Mere præcist formuleret: Det offentlige forsøger ned i mindste detalje på forhånd at definere, hvad hjælp er for en størrelse, således at der ikke er meget overladt til den enkelte hjemmehjælper og den ældre selv at beslutte omkring, hvilken hjælp der skal gives. Uanset at man i dag kan diskutere, i hvilken udstrækning hjemmehjælpen har succes med bureaukratiseringen af hjælpen, repræsenterer den frivillige omsorg en helt anden logik, der ikke lader sig indpasse i det offentli-

ges forventninger om en klar arbejdsdeling. Det frivillige brugerrettede sociale arbejde er først og fremmest styret af den frivilliges personlige engagement. Undersøgelser har vist, at de frivillige inden for besøgstjenesterne ikke føler sig forpligtet af, hvad andre skulle have besluttet om deres arbejdes indhold og form – det være sig staten, kommunen eller den frivillige organisation, der i udgangspunktet har gjort indsatsen mulig. Den frivillige er først og fremmest loyal over for det, der giver mening – at give hjælp i situationen. Det vil sige, at hvis en besøgsven sammen med sin besøgsmodtager finder sammen om, at nu skal en ble altså skiftes, eller nu trænger der til at blive ryddet op, jamen så er det den hjælp, der er meningsfuld at give. Den frivillige forholder sig ikke til, hvilke langsigtede velfærdspolitiske konsekvenser, det kan få, hvis den frivillige sociale indsats breder sig til omsorgsområder, som det offentlige har ansvar for. Ingen udefra skal med andre ord komme og blande sig i, hvad den frivillige og besøgsmodtageren vælger at foretage sig sammen. Derfor er de enkelte besøgsforhold også lige så forskellige, som der findes besøgsforhold. De definerer hver for sig, hvad hjælp vil sige, uanset om den frivillige organisation, der i udgangspunktet har bragt de to personer sammen, har indgået en formel samarbejdsaftale med kommunens

hjemmehjælp om, at de alene skal tage sig af den sociale omsorg.

En sæk lopper

Den frivillige omsorg går meget dårligt i spænd med forsøg på at formalisere, kontrollere og begrænse omsorgen til at være noget ganske bestemt. Sat på spidsen kan man formulere det som mødet mellem en bureaukratisk logik, der handler om, at man ned til mindste detalje på forhånd beslutter, hvad hjælp er for en størrelse, og så en frivillighedslogik, der handler om, at det er i mødet med den anden, det bliver afgjort, hvad hjælp egentlig vil sige. Den frivillige indsats i f.eks. besøgstjenesterne indeholder derfor alle mulige former for hjælp. På denne måde fremstår de frivillige som en sæk lopper, der gør, hvad der for dem giver mening her og nu, i interaktionen med den anden. Det er deres styrke, men også en udfordring for alle, der forsøger at tilpasse det frivillige arbejde til eksisterende organiserede sammenhænge, hvor det forventes, at de frivillige skal tage sig af bestemte omsorgsopgaver på en ganske bestemt måde. Har man held til det, bliver en række forhold i det frivillige sociale arbejde problematiske. Det gælder individualiteten, spontaniteten, intimiteten, vilkårligheden – ironisk nok, de sider af det frivillige sociale arbejde, der netop udgør dets særlige kvalitet!

Anders la Cour

Holmstrupgård – et Fredehjem

Holmstrupgård – en institution i udvikling med rod i det gamle v/Charlotte Rune

Holmstrupgård dengang

Christa Strand Christiansen, der er tidligere forstander på Holmstrupgård fra 1958-1979, fortæller følgende:

"I min tid var der 24 elever, alle piger. De var vant til at blive svigtet, vant til mistro, forældre der svingede eller lagde stærke bånd på dem, så de ikke kunne få brugt sig selv.

Den vigtigste værdi, de gerne skulle have med sig, var tillid med handling bag. Det vigtigste var, at de vidste, at det, der blev sagt, også blev gjort.

Der skulle være få rammer. Det skulle være nemt at få overblik over. Jo flere rammer, desto flere af dem blev overtrådt. Jo færre rammer, desto nemmere var det at forholde sig til.

Det var en struktureret tilværelse med mange praktiske elementer. Pigerne skulle have en fornemmelse af, at de kunne udrette noget og få udbytte af de ting, de gjorde.

Noget af det bedste var at besøge en skole for design inde i Århus, hvor de fik inspiration og lærte at sy, tegne mønstre m.m. Det gav dem følelsen af at skabe noget. Tiden taget i betragtning var der stor frihed. Pigerne måtte selv bestemme, hvad tid de kom hjem, bare de kom til den lovede tid og ikke drak nogen former for alkohol.

Personalet boede dengang på Holmstrupgård, hvilket gav det familiære islæt, som da også til tider var

hårdt, men samtidig gav det også gevinst på rige oplevelser. De kom meget tæt på pigerne, og det har givet mange minder i livet". Så Christa Strand ser tilbage på et rigt liv.

"I starten af 70'erne blev der bygget værksteder. Det var også i den forbindelse, vi fik flere dagelever, herunder også den første dreng. Han var i plejefamilie og ville gerne være på Holmstrupgård i dagtimerne. Det blev dog hurtigt til, at han var ked af at skulle forlade stedet, når alt det sjove skulle til at starte".

Christa Strand og det øvrige personale gav ham derfor lov til at flytte ind, hvilket blev starten til et drenge- og pigehjem.

Holmstrupgård i dag

Målgruppen har måske flyttet sig siden Christa Strands tid. Der er blevet bygget om for 11 millioner kr., en ny afdeling er kommet til, så der nu er flere pladser til de mere psykisk syge unge.

Men interessant er det, at Fredehjemets bærende værdier som tillid, det at kunne stole på andre, struktur og faste rammer stadig er de samme.

Det er mørkt og koldt, og regnen daler stille ved ankomsten til Holmstrupgård. En busfuld unge skal af sted til svømmehallen og råber temmelig højlydt. Hovedbygningen er oplyst, og rundt langs huset lyser de flotte nye

Tidligere forstander Christa Strand giver klaverundervisning til en af pigerne på Holmstrupgård.

udendørslamper med et svagt lys, men alligevel nok til at man kan fornemme, hvor man skal gå for at komme ned til den nederste nye afdeling Engen på Holmstrupgård.

Der er helt stille, da jeg træder ind i det nye hus. Der er dæmpet belysning og varme farver på væggene, som virker beroligende. En ansat kommer og tager imod mig – det har været en turbulent dag med megen uro i huset. Der er nu ved at komme ro over tingene, men efterdønningerne mærkes alligevel, og der er ting, der skal ordnes.

To af de unge kommer hjem fra fitness: *"Hvem er du, og hvorfor er du her?". "Er du psykolog?, ny pædagog?, sagsbehandler?, journalist?".* Spørgsmå-

lene strømmer ud af dem. Jeg forklarer, hvor jeg kommer fra. "Jamen så vil vi da også gerne have et solarium", er deres eneste kommentar til det.

En af de andre unge kommer også ud i fællesstuen, og det bliver gjort helt klart, at hvis jeg skal spørge om noget, så er det inden "Popstars" begynder, for det skal de bare se. Vi sidder og snakker lidt om, hvordan det er at bo på Holmstrupgård, om skolen, kammeraterne og de voksne.

"De voksne er skrappe, og der er mange "lamme" regler, f.eks. må man ikke drikke sig fuld til fester, og man skal være tidligt hjemme, senest kl. 22.00 – det er bare enorm træls. Vi går ikke i skole ret mange timer, men det er ok at være i skole, specielt fordi vi får penge for det – 7 kr. for den første time og 1 kr. for de øvrige. Det giver lidt til lommepengene sidst på måneden. Det er træls, at man ikke selv kan bestemme, hvem man skal bo sammen med, specielt når der er én, som flipper ud, ligesom der har været i dag. Så bliver vi alle bange og gemmer os på vores værelser. Det er vildt ubehageligt."

Det er umiddelbart svært at forestille sig, at jeg sidder blandt psykisk syge unge. Det er ganske få ting, der indikerer, at

Gymnastik på plænen ved Holmstrupgård.

de er det, og først et stykke inde i samtalen, spørger den ene undrende "Vil du slet ikke vide, hvad vi fejler?" Nej, jeg vil ikke vide, hvad I fejler. Det er synd for jer, at I er syge og indimellem har det svært, men jeg vil gerne møde jer som de mennesker, I er uden alle diagnoserne. Og diagnoser har de fået nok af. De fleste af de unge, som bor på afdelingerne Pilen og Engen på Holmstrupgård, kommer fra Ungdomspsykiatrisk afdeling og har diagnoser som f. eks. skizofreni, stærk personlighedsforstyrrelse, svær anoreksi og angst. Det er ikke altid efter eget ønske, de unge er anbragt på Holmstrupgård, men det er nødvendigt, indtil de igen kan blive i stand til at tage vare på sig selv.

Der ligger et stort og krævende stykke pædagogisk arbejde med de unge på Holmstrupgård. Hverdagen er derfor meget struktureret. Rammerne er klare og enkle. Tilliden er i centrum, for den er vigtig for sådanne unge. Det er vigtigt, de tør stole på og får tillid til andre igen. Afdelingen har i forbindelse med det pædagogiske arbejde fået et spabad og et massagerum til at øge fokus på kropsbevidstheden og til afslappende brug, når tingene spidser lidt til.

Den nye afdelingsleder, Kirsten Mathiasen, på Engen er fuld af forhåbning om, at de unge kan lære at blive fortrolige med sig selv, og udtaler følgende om arbejdet på Holmstrupgård:

"En af de gode ting ved at være ansat på Holmstrupgård er den høje grad af "vi-følelse". Der er et godt samarbejds-klima, og alle gør, hvad de kan for at hjælpe med at løse problemerne lige fra mang-

lende chokoladekiks til de svære fysiske situationer. Kolleger er altid parate med en hjælpende hånd, når der er brug for det. I hovedbygningen er der tillige et kriseberebning, som er parat til at yde en indsats, hvad enten det er til de unge eller supervision til personalet. Kriseberebning tæller både et team af psykologer, forstander og selvfølgelig alle de øvrige kolleger, som har været yderst hjælpsomme her i opstartsfasen. Det er hjælpsomhed, engagement, og en tro på, at vi kan løfte i fællesskab – en indstilling om, at vi ikke kan gøre tingene alene, men kun sammen med andre, der præger samarbejdet her på Holmstrupgård."

Det er ofte et modigt stykke arbejde, som bliver udført i et felt, hvor udbrændthed måske er den største fare. Alligevel emmer der en positiv dis her i decemberkulden, som jeg for alle ønsker, det er muligt at fastholde i samarbejdet med såvel de unge som de voksne, for da vil den fælles indsats bedst muligt bære frugt.

Charlotte Rune

Historiske fakta om Holmstrupgård:

Holmstrupgård blev den 29. marts 1928 købt som det 4. fredshjem af Foreningen Fredshjemets bestyrelse.

Man havde overvejet at bygge et anneks til det første Fredshjem Østergård på Sjælland, men det var billigere og nemmere at købe en herregård, så det gjorde man. For 50.000 købte man Holmstrupgårds hovedbygning og 5½ tøndeland park/have og gårdsplads. Herregården havde hørt under Marselisborg.

Holmstrupgård optog ganske unge piger. De fik skoleundervisning, man øvede gymnastik og sanglege foruden de kvindelige sysler i hus og have. Formålet var at gøre pigerne duelige i private hjem.

Sådan fortsatte man på Holmstrupgård helt op til 1976. Derefter blev det et ungdomshjem med driftsaftale med Århus Amt, og sådan er det stadig.

Mit helvede

En elev på Holmstruppgård fortæller her om smerten ved livet, om selvmordsforsøg og de mange tanker

"Jeg tror, jeg er syg i dag" sagde jeg til min mor, mens jeg prøvede at se syg ud. Hun rørte ved min pande, og til min store forbavselse sagde hun, at den var varm. "Du må nok hellere blive hjemme fra skole" sagde min mor, lidt bekymret. "Har du det godt nok til at være alene hjemme fra skole", spurgte min far, der var på vej ud af døren. "Ja", svarede jeg.

Mine forældre var taget på arbejde, og nu var jeg alene hjemme.

Tankerne fløj rundt i hovedet på mig. Jeg tænkte tilbage på den dag, hvor jeg havde besluttet mig for, hvad der skulle ske med mit liv, den dag, hvor jeg syntes, mit liv ikke længere var værd at leve, den dag jeg altid vil kunne huske.

Jeg husker det så tydeligt. Det var frikvarter, og jeg var gået ud i skolegården. Jeg var gået hen for at møde Phillip, den fyr jeg troede, jeg var sammen med. Vi havde aftalt, at vi skulle mødes oppe på fodboldbanen. Men da jeg kom derop, så jeg ham sidde og kysse med min bedste veninde. Jeg skyndte mig at løbe væk, inden de så mig.

Jeg havde sat mig under et træ og begyndte at græde. Nu havde jeg besluttet mig. Hvad havde jeg egentlig at leve for? Et liv med ulykkelig kærlighed, nej tak.

Mit liv var et helvede. Alle mine tanker var negative. Mit liv var negativt.

I mange måneder havde jeg gået til psykologsamtaler, om alle mine selvmordstanker. Men først nu var det alvor, først nu havde jeg bestemt mig.

Jeg gik ud på badeværelset, fandt et glas med piller og tog dem med ud i køkkenet. Jeg havde hældt dem ud på bordet og sad i lang tid og kiggede på dem, før jeg tog et stort glas med vand. Pillerne var ret store, så det tog nogen tid, før jeg havde taget de første 10, men efter-

hånden vænnede jeg mig til det. Da jeg havde slugt omkring 60, lagde jeg det næsten tomme pilleglas tilbage i skabet.

Jeg satte mig ind i stuen og begyndte at se en film, som jeg havde lånt, fordi jeg var syg. Pludselig fik jeg ondt i hovedet og gik i panik. Jeg kunne da ikke dø som 13-årig.

Mens jeg græd, ringede jeg rundt for at få fat på mine forældre. Da jeg endelig fik fat på min mor, kunne jeg næsten ikke få mig til at sige noget, men jeg fik da fremstammet, at jeg havde slugt en del piller. Min mor kom ca. en halv time efter, jeg havde ringet.

På vejen ud til skadestuen begyndte det at blive sløret.

Jeg kom til med det samme. To sygeplejersker proppede en 2 cm tyk "støvsugeragtig" slange ned igennem min hals. Det var meget ubehageligt. Slangen var gennemsigtig, og jeg kunne se alt, hvad jeg havde spist den sidste tid. Da slangen var kommet op, skulle jeg drikke en liter kul. Jeg skulle sove på hospitalet, og dagen efter blev jeg indlagt på psykiatrisk afdeling, hvor jeg var i mere end 9 måneder.

Det var en ubehagelig oplevelse. Alligevel gentog den sig på psykiatrisk afdeling.

Selvom jeg er blevet udskrevet, har jeg stadig tankerne i mit hoved.

Jeg vil altid kunne huske dem.

Tiden går – Birkebakken blev 50 år

Døgninstitutionen Birkebakken fejrede i marts sine første 50 år. Fra begyndelsen på Elev Børnehjem og indtil i dag er der sket en rivende udvikling med institutionen – en udvikling, som er foregået i en stabil rytme, idet institutionen i det halve århundrede kun har været ledet af tre ledere.

Svend Carlsen fra 1951-1982

John Hansen 1982-1998

Mona Engelbrecht 1998-

Mona Engelbrecht kan samtidig se tilbage på 25 års ansættelse på institutionen. Som det ses af årsskriftets forside blev det en minderig dag for alle os, der var med.

Birkebakken er en fest værd. Det er foreningens største institution. Den er veldrevet og velanset og i en stadig udvikling på alle plan.

Medarbejderne udvikler til stadighed deres pædagogiske værktøjer, så der kan opnås gode resultater og rykkes nye målgrænser med de dejlige og krævende børn, der er i deres hænder.

Bestyrelsen og foreningen søger at bistå med bygningsændringer og støtte.

Forældreforeningen knokler og slider med flotte idéer som eksempelvis den nyrenoverede legeplads, udflugter og gensidig omsorg.

Amtet er vor gode samarbejdspartner i det store spil om børnene, deres hjem og deres fremtid.

Annelise Søndegaard

Elev børnehjem & Birkebakken & Skovbakkevej & Birkebo & Hobbitten

OG TIDEN GÅR...

Birkebakken i 50 år

Annelise Søndegaard
2002

Jeg holder af hverdagen...

Af Grethe Jessen, sekretær på Jysk børneforsorg/Fredshjems kontor

Hyldest til hverdagen

*Jeg holder af hverdagen
mest af alt holder jeg af hverdagen
Den langsomme opvågningen til den kendte udsigt
der alligevel aldrig er helt så kendt...*

*Jeg holder af hverdagen
Jeg er vild med den
hold da helt ferie hvor jeg holder af hverdagen
Jeg holder stinkende meget af hverdagen...*

Dan Turéll

Jeg holder af hverdagen...

Det var ikke ferierne, jeg savnede, da jeg for 3 år siden mistede hverdagen.

Nej, det var den gode hverdag, hvor jeg havde mulighed for at bruge mine evner.

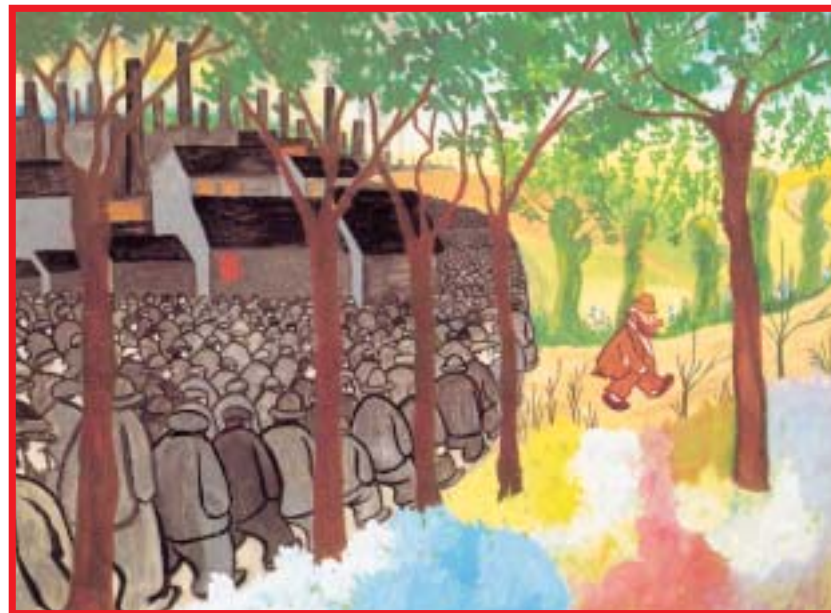
Efter utallige omstruktureringer og nye chefer på skift måtte jeg til sidst give op og sige farvel til mit arbejde efter 30 år.

Mit arbejdsliv:

Jeg var så heldig at blive uddannet i en landsdækkende virksomhed, hvor mulighederne var mange.

En virksomhed, hvor mennesket var i centrum. Det var ikke kun tal på en bundlinje, men helheden, der talte. Vi udførte vores arbejde med glæde og loyalitet.

Det betød også, at der hvert år var perioder med overarbejde. Overarbejdsperioden faldt altid i november, december og januar måned, så ugebladene mange forslag til julehygge havde vi aldrig tid til.

Storm P: En vandringsmand.

Men det gjorde ikke noget. Vi følte, vi var en del af en helhed og fandt det helt naturligt at være der og yde det, der var brug for og lidt til. Samtidig havde vi det også sjovt.

Så kom teambuildingstanken:

Så gik det galt.

Vi skulle nu registrere, veje og måle dagligdagen. Til sidst havde vi ikke tid til at udføre arbejdet.

Hvordan måler man en samtale med en kunde, der ringer for at opsige kontrakten, men til sidst ender med at være tilfreds og indgår en ny aftale?

Jeg måtte sige farvel og begav mig ud i en verden, jeg efter 30 år i samme koncern intet kendte til...

Storm P's billede "Tilbage til naturen" fra 1944 blev mit billede på det, jeg forlod og gik ud i. Jeg forlod den grå masse og gik ene og "fattig" ud i farverne.

Efter nogle omveje bl.a. til Diakonhøjskolen startede jeg i jobtræning i Lejlighedsprojektet i august 2000. Jeg havde nemlig mistet mine evner og troen på, at jeg kunne noget som helst. Her blev jeg mødt med en omsorg og etik, som mindede om min gamle arbejdsplads inden alle omstruktureringerne. Her var jeg i "kuvøse", indtil Lars Bundgaard foreslog, at jeg skulle op i sekretariatet.

Det krævede alt mit mod at komme derop.

Der havde alle så travlt, og de løb rundt på gangene.

Telefonerne kimedede.

Faxen, kopimasken og printerne larmede.

Jeg vovede det – og blev igen mødt med omsorg, nærvær og en etik, der holder.

Det har været en lang proces for mig, men *jeg har fået hverdagen tilbage.*

En hverdag, hvor ingen har brug for at skrive flotte ord på plancher, men en hverdag hvor glæden og loyaliteten igen er det væsentligste.

Som om det ikke var nok, er jeg også et sted, hvor jeg lige har været inviteret til medarbejderstævne på Rødning Højskole i smukke omgivelser med spændende foredrag og oplevelser.

Jeg synes, alle omstrukturings- og kursusplagede danskere skulle have mulighed for en uges ophold på Rødning Højskole, så de kan blive mindet om, hvad det væsentligste i livet/arbejdslivet er.

På medarbejderstævnet fornemmede jeg den gode stemning, som danner grundlaget for hverdagen i Jysk børneforsorg/Fredshjem for alle medarbejdere.

Jeg synes, jeg har fået så meget forærende – så tak for det.

Med ønsket om en god jul og et godt nytår til alle.

Grethe Jessen

BDO ScanRevision er en af de førende revisions- og rådgivningsvirksomheder med kontorer i 29 byer og ca. 750 medarbejdere.

Vi hjælper vore kunder – virksomheder og personerne bag dem – på vej til vækst.

Vi har de traditionelle specialafdelinger inden for skat, moms, it mv., men vi har også specialafdelinger og specialister, der tager sig af specielle kunder og opgaver som pengeinstitutter, miljøregnskaber, private skoler, boligselskaber, offentlige og halvoftentlige institutioner samt private selvejende institutioner og fonde.

Deres nærmeste rådgivere:

Statsautoriserede revisorer
Lars Kruse
Niels Enevoldsen
Harry Olesen
Per Kloborg
Poul Borghus
Tommy Andreassen

Deres nærmeste rådgiver

BDO ScanRevision
Statsautoriseret
revisionsaktieselskab

Silkeborg
Godthåbsvej 4, 8600 Silkeborg
Tlf.: 89 22 30 00, Fax: 89 22 30 01
E-mail: Silkeborg@bdo.dk

Veje til Vækst

www.bdo.dk

Præsentation af ny leder

Socialrådgiver Bodil Vinther Andersen, Lejlighedsprojektet.

Den 1. september 2002 blev jeg leder af Lejlighedsprojektet. Inden da havde jeg været konstitueret leder i Lisbeth Jensens orlov.

Jeg startede i Lejlighedsprojektet i 1996, hvor jeg kom i praktik som socialrådgiverpraktikant. Da jeg blev færdig i januar 1998, blev jeg ansat og har arbejdet her siden. Sideløbende med at jeg gjorde min uddannelse færdig, arbejdede jeg nogle timer i Ungdomshuset i Ørum, ligesom jeg i

1998/99 arbejdede sammen med Vibeke Scharff som gruppeleder i Café Lytten.

Jeg blev student i 1981. Herefter rejste jeg til Cambridge i England, hvor jeg i 1½ år arbejdede som tjener. Tilbage i Danmark gik jeg i lære som tjener og blev uddannet i 1985. Herefter underviste jeg 1.års tjenererelever i 3 måneder på Ålborg Tekniske Skole. Jeg fandt dog ud af, at jeg ikke havde interesse i at fortsætte inden for denne branche, hvorfor jeg søgte og fik arbejde som rejsekonsulent ved Tjæreborg Rejser i Århus. Her arbejdede jeg de følgende 9 år. Sideløbende med dette arbejde tog jeg merkonomuddannelsen i markedsføring. Herefter læste jeg jura i 2 år på Århus Universitet, hvor jeg under studietiden fik 2 børn. I 1994 besluttede jeg, at jeg ikke ville fortsætte jurastudiet, idet jeg havde et stort ønske om at arbejde med mennesker og sociale problemer, hvorfor jeg valgte at stoppe jurastudiet og søge ind på Den Sociale Højskole i Århus, hvor jeg startede i februar 1995.

Privat bor jeg sammen med min mand og vores to børn på 9 og 13 år. Jeg bruger meget af min fritid sam-

men med mine børn og deres fritidsinteresser, hvilket bl.a. har bevirket, at jeg er kasserer i Aarhus 1900 svømmeafdeling og muger ud ved min datters hest et par gange om ugen!

Jeg er utrolig glad for at arbejde i en organisation som Jysk børneforsorg/Fredshjem, hvor mennesket er i centrum. Det er vigtigt for mig at støtte og hjælpe de svageste familier i samfundet – forsøge at give familierne nogle bedre livsbetingelser, end de tidligere har haft. Samtidig er det vigtigt for mig, at der ikke er så langt fra ord til handling. Denne frihed oplever jeg i høj grad i Jysk børneforsorg/Fredshjem og mener, at det bl.a. er med til, at de fleste familier oplever, at vi er troværdige, og de kan mærke, at livet kan forandre sig, når man tør tage imod hjælp.

Bodil Vinther Andersen

Udvikling – osse mens du sover

Medarbejderstævne på verdens første højskole

Selv om regnen hang truende i horisonten, da vi ankom til Rødding Højskole, var det en pragtfuld efterårsdag, hvor solens eftermiddagsstråler og det fallende løv indrammede verdens første højskole i et vidunderligt gyldent skær.

Hvert andet år arrangerer Jysk børneforsorg/Fredshjem medarbejderstævne, de seneste gange på Rødding Højskole – en tradition, som er værd at følge. Dog sprængte dette år alle rammer for indlogering. Jysk børneforsorg/Fredshjem måtte leje værelser andre steder i Rødding, og da det var umuligt at opdrive flere i byen, måtte resten indlogeres på vandrehjemmet i Jels.

Efter at have fået anvist værelser og fået en velfortjent kop kaffe efter rejsen, blev vi budt velkommen af formand Jette Hansen og Lars Bundgaard med ønske om et fornøjeligt samvær. Derefter var det forstander Annemarie Morris, som bød hjertelig velkommen efterfulgt af et foredrag om det sårbare menneske, der mandede ud i ros til alle medarbejdere i Jysk børneforsorg/Fredshjem, der hver og en er med til at drage omsorg for ekstra sårbare mennesker. Eftermiddagens andet foredrag ”Udviklingen fortsætter – også mens vi sover” blev holdt af en foredragsholder med gudbenådede talegaver. Det var Niels Ville-

moes, som er lektor på Handelshøjskolen i Århus. Med en god portion humor gav han os et godt billede af, hvor arbejdslivet bevæger sig hen, at arbejdslivet ikke er problemfrit, og hvis det virkelig var, så ville det være for kedeligt. Selv om emnet var alvorligt nok, formåede han at fremlægge det i en meget humoristisk ånd, så der var ingen tvivl om, at her blev kimen lagt til et godt og festligt samvær.

Under festmiddagen spillede Grethe Laumann (musiklærer fra Gødvad Efterskole red.) op sammen med spillere fra det østjyske i hård konkurrence med nogle af festens øvrige deltagere. Efter middagen var der folkedans, og helt utroligt snoede de mange kæder sig rundt mellem hinanden uden at filtrere sammen.

Med et brag lagde ”Kims for sjov” ud, vinduerne i salen rystede, og 80’er rocken gjaldede til stor fornøjelse for de fremmødte – et meget velspillende orkester for øvrigt. De mindre modige havde fundet vej op til ”oasen”, hvor der var mere lydhørhed, og her var der mulighed for med musikken som baggrund at komme i snak med andre medarbejdere. Det er altid givende at møde andre i foreningen og høre, hvad der rører sig rundt om på institutionerne.

Forstander på Rødding Højskole Annemarie Morris ved siden af højskolens grundlægger Christian Flor

Efter en god nats søvn og et solidt morgenmåltid mødtes vi igen til et lidt anderledes foredrag af Torben Schreiber (fra Schreibers Møbelfabrik red.) om opdragelse og ”tilpasning af utilpassede” unge i en moderne virksomhed – et foredrag, der indbød til stor diskussion, om der havde været tid til det.

Efter frokost var der sightseeing, bl.a. hvor skolens forstander viste rundt og fortalte om egnens og skolens historie, og selvom himlens sluser havde åbnet sig aftenen forinden og fortsatte til hen imod frokost, havde flere meldt sig til de arrangerede ture. Heldigvis viste naturen sig fra sin bedste side, så turene kunne foregå i tørvejr.

Efter et givende døgn med nye bekendtskaber og stof til eftertanke sagde vi farvel og på gensyn, om ikke før så siden, når Jysk børneforsorg/Fredshjem traditionen tro afholder sit næste medarbejderstævne på Rødding Højskole.

Hans Dahl

Hans Dahl, Opholdsstedet Fjorden

Film skal ses i biografen

Morgenandagt ved Medarbejderstævnet på Rødding Højskole, oktober 2002

Annelise Søndengaard, sognepræst i Elsted og medlem af hovedbestyrelsen.

Film skal ses i biografen!

Og i hvert fald da slet ikke genfortælles fra en talerstol en tidlig morgen på en højskole.

Nej vist er dette ikke Øst for Paradis, og vist er jeg slet ikke Mads Mikkelsen, men alligevel:

Prøv engang at lytte til, hvad perso-

nerne i »Elsker dig for evigt« i grunden siger til hinanden.

Cecilie og Joakim er nyforelskede og skal giftes.

Hun har givet ham en rød VW 1300, som hun nu bruger mest selv, og det er den, han stiger ud af og baglæns går et skridt ud på kørebanen, hvor han rammes af en stor Volvo, der køres af Marie. Hun har været oppe at skændes med pubertetsdatteren Stine, der skælder ud for at få hende til at køre hurtigere.

Joakim bliver total invalid, og så begynder der en "Tour de force".

"Det er ikke din skyld", lyder det gang på gang. "Du kunne ikke gøre for det".

Men Marie kan ikke sove, hun plagges, og manden Niels, der er læge på Rigshospitalet, forsikrer hende gang på gang. "Det er ikke din skyld".

Stine, der satte moderens adrenalin i kog, frikendes også. "Det er ikke din skyld", men Stine ved bedre.

Cecilie har hverken venner eller familie. Hun er et forkælet moderne menneske, der ordløst rækker ud efter det, hun vil have, og får det.

Cecilie møder Niels, og han tager sig af hende i hendes ensomhed og fortviv-

lelse. Og Marie tilskynder ham til det, for hun trøster sig ved det.

Pubertetsdatteren begynder at fornemme, hvor det bærer hen. Vi andre også, for Niels forelsker sig fuldkommen. Alting brister i ham. Han, der var veltilpasset i sit velsmurte rutineægteskab med børn, der sad fast på ham som vorter, må gå sin vej velvidende, hvad det koster ham og dem.

Selv da sagen tager en vild drejning, fordi Joakim igen melder sig på banen hos Cecilie, og hun straks forlader Niels, kan han ikke stille noget op.

Han ved, hvad han har med at gøre. Han ved, at Cecilie er et forkælet menneske, der følger sine egne instinkter og blot rækker hånden ud efter det, hun vil have, og så får hun det. Han ved, at hun ikke elsker ham, fordi hun ikke kan elske andre end sig selv, og når hun for en stund vender tilbage til Joakim, er det kun for at lade sig ydmyge for at få den smerte, hun har brug for. Hun gør det, fordi hun ikke føler skyld, men skam.

Skamfølelsen får hende til at rykke ud, den er stærkere end enhver form for erotisk tiltrækning. Niels ved det, og alligevel kan han ikke stille noget op.

"Det er ikke din skyld" siger de til

hinanden, men de bestiller ikke andet end at pådrage sig skyld. De vikler sig ind den, og de vælter i den.

Men mennesket er skyldigt. Det hører med til det at være menneske.

Marie ved sig skyldig, og derfor lader hun sin elskede gå, for hun må sone den skyld, selvom mange vil blive kede af det.

Niels er skyldig, fordi han lader sin lidenskab suge det hele til sig. Cecilie er skyldig, fordi hun blot lader sig lede af, hvad hun har brug for, og tager det. Og hun skammer sig over, at hun er hel, mens han er brudt.

Joakim er skyldig, fordi han lader sin vrede over sit brudte liv gå ud over andre.

Du er skyldig, fordi ... Ja, det ved du bedst selv.

I virkeligheden er det vores skyld, der fortæller vores historie. De mennesker, der aldrig vil vide sig skyldige, forsvinder op i den blå luft. Du er summen af den skyld, du forvoldte.

Ja, men skyld, kunne du sige, er da livsødelæggende. Det kan da aldrig være godt ikke at kunne sove om natten og hele tiden plages af skyld.

Nej, det er ikke godt. Skyld skal man af med for at kunne leve. Men for at komme af med den, skal den erkendes. Der er ingen trøst og lettelse i at få at vide: "Det er ikke din skyld".

Ja, ja, siger du. Nu kommer du med din smarte filmanalyse, og i virkeligheden er det rent Fredehjem det her, for i virkeligheden vil du bare forkynde den gode gamle dom over det hele. Det kun-

ne Pastor J. Berthelsen fra Harboøre ikke have gjort bedre.

Men nej, jeg vil ikke forkynde dom, for den lader sig ikke forkynde, den nøjes med at finde sted.

Men det er rigtigt, at jeg siger, at vi har en instans, kald den dom, kald den Gud, kald den samvittighed, som vi skal forholde os til med vor skyld og vor skam. Har vi ikke det, bliver vi de mest forvildede af alle mennesker og føler, at vi må frikende hinanden. Vi har en dom, der falder på os, når vi bliver skyldige. Vi har en gæld, vi skal betale for atter at blive fri.

Og det er såmænd bare den, Gud tilbyder at betale for os. Det må du for min skyld gerne kalde dom. Jeg kalder det frikendelse. Vi kendes fri til at leve, fri til at efterlade vor skyld og vor skam på ham, som vil bære den for os. Man siger, at kirkerne stinker af skyld og skam, men det er jo ikke så sært, for det er her, mennesker har smidt det fra sig og herefter gået befriede derfra.

Vil du høre mere?

Så husk, prædikerne skal høres i kirken!

Annelise Søndengaard

gør det
du er bedst til

det gør vi

Danske Bank

Nyt landsdækkende tilbud

Specialrådgivningscenter for personer med bevægelseshandicap

Karsten Torst Pedersen, tidligere forstander på Solbakken

I forbindelse med at Solbakken og Jysk børneforsorg/Fredshjem indgik fusionsaftale pr. 1. januar 2001, blev det besluttet, at Solbakkens landsdækkende specialrådgivning skulle videreføres i Jysk børneforsorg/Fredshjem med tilbud til forældre med hjemmeboende børn og unge med bevægelseshandicap, samt at der løbende kan udvikles nye tilbud til bevægelseshandicappede. Det

var ligeledes forudsat, at tilbud justeres, ændres eller nyudvikles i et samarbejde med de respektive brugerorganisationer, som der var tradition for på Solbakken.

Som tidligere forstander på Solbakken fik jeg en fast tilknytning til Jysk børneforsorg/Fredshjem for dels at videreføre disse specialtilbud, dels udvikle nye tilbud. Der blev etableret en styregruppe for at støtte og inspirere etablering af disse tilbud i Jysk børneforsorg/Fredshjem. Jeg er blevet opfordret til at informere om den foreløbige udvikling.

Tilbuddene har hidtil været til børn og unge med bevægelseshandicap i 0-18 års alderen, hvor de fleste børn frekventer folkeskolens normalklasse eller eventuelt en centerklasse, hvis der ud over et bevægelseshandicap kan være et ledsagehandicap eller specifikke indlæringsvanskeligheder.

Erfaringerne fra unge med cerebral parese (spastisk lammelse) og med rygmarvsbrok er, at de netop pga. kognitive problemer har indlæringsproblemer i skolen og vanskeligheder med at fungere socialt samt styre deres egen tilværelse, når de flytter i egen bolig.

Erfaringer hentet i Norge

Vi var bekendt med, at der i Norge i 1990 var etableret et center for 7 sjældne handicap, herunder for voksne med rygmarvsbrok, hvorfor en mindre gruppe fra styregruppen, Rygmarvsbrokforeningen og undertegnede tog på en meget informativ tur til Oslo-området. Vi blev her bekræftet i, at denne gruppe af voksne med et meget kompliceret handicap som rygmarvsbrok ofte har behov for en vedvarende rådgivning, vejledning og personlig støtte for at kunne få en selvstændig tilværelse med livskvalitet.

Denne studietur blev starten på udviklingen af et nyt tilbud til unge/voksne med rygmarvsbrok og to nye tilbud til børn med rygmarvsbrok samt deres forældre. Dette projekt blev beskrevet med de voksnes situation i dagligdagen – hvilke behov de har for støtte, og hvordan en målrettet specialrådgivning til personer og de lokale fagpersoner forventes at kunne give en bedre hverdag. Da en sådan indsats er ny i Danmark, tror vi ikke, at kommunerne umiddelbart vil dække de personaleudgifter m.m., der følger med, hvorfor vi har søgt projektmidler på ca. 1,1 mio. kr. for i projektperioden på 2¹/₂ år at kunne til-

byde samtale, rådgivning og vejledning vederlagsfrit efter aftale med kommunen, der så må betale transportudgifter. Når kommunen er vigtig at have med, er det fordi kontakten til personer med rygmarvsbrok altid afsluttes med møde i kommunen, hvor der fremlægges forslag til, hvordan den enkelte bedst kan hjælpes.

Finansieringen på plads

Vi har primo november 2002 fået tilsagn fra Sygekassernes Helsefond og Satspuljemidlerne om bevilling af de beløb, der er søgt.

For at få større klarhed over problemområderne for voksne med rygmarvsbrok er vi i øjeblikket i gang med samtaler med 55 voksne med rygmarvsbrok, som vi er kommet i kontakt med via Rygmarvsbrokforeningen. Disse oplysninger vil blive bearbejdet i en rapport, som vil give et klart billede af, hvordan vi skal hjælpe, når vi får anmodning fra den voksne og kommunen.

Centrets tilbud

Centrets tilbud er i dag til børn og unge med AMC, arm- og bendefekt, cerebral parese, knogleskørhed og rygmarvsbrok:

1. Kurser for forældre med deres spædbørn med ovennævnte handicap.
2. Kurser for forældre med førskolebørn eller skolebørn og deres søskende.
3. Speciel skinnebehandling og vejled-

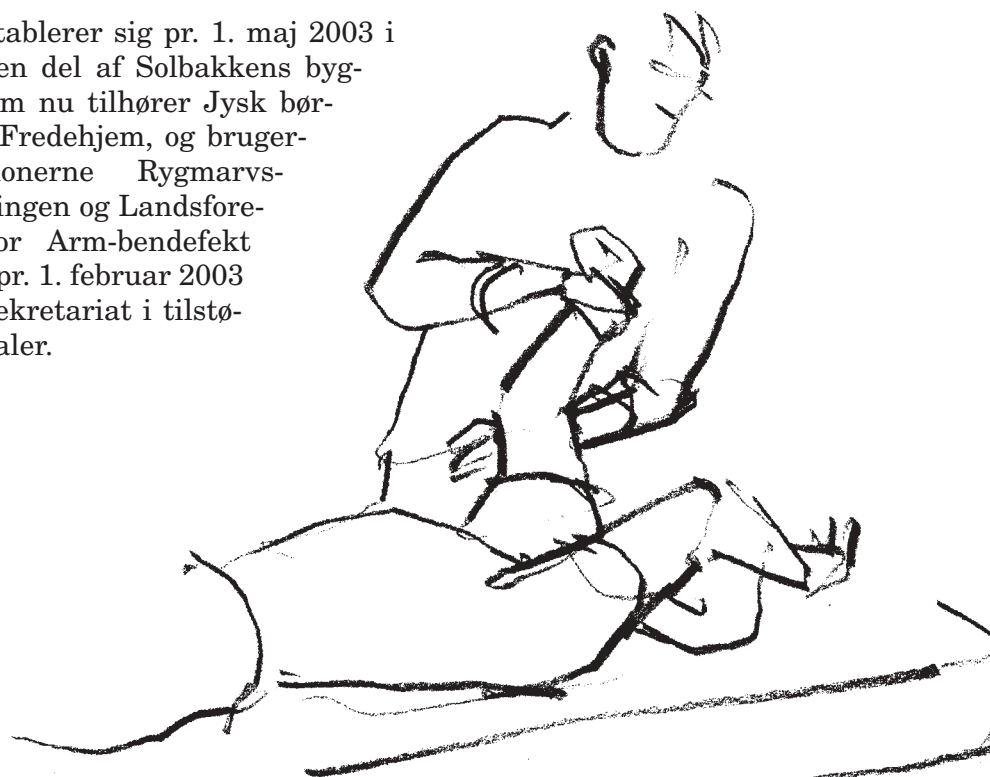
ning og rådgivning til børn med rygmarvsbrok.

4. Undersøgelse/vurdering af kognitive og perceptuelle problemer (nyt for børn med rygmarvsbrok).
5. Socialpædagogisk støtte og vejledning til forældre, barn og lokale fagpersoner vedrørende hverdagen i hjem, skole og fritid.
6. Rehabilitering af unge og voksne med rygmarvsbrok (nyt projekt til primo 2005).
7. Opsamle viden/erfaring, beskrive og formidle til unge, voksne, forældre og fagpersoner.

Centret etablerer sig pr. 1. maj 2003 i lokaler i en del af Solbakkens bygninger, som nu tilhører Jysk børneforsorg/Fredehjem, og brugerorganisationerne Rygmarvsbrokforeningen og Landsforeningen for Arm-bendefekt etablerer pr. 1. februar 2003 et fællessekretariat i tilstødende lokaler.

Der er fra starten ansat 2 socialpædagoger, 2 sekretærer og en leder. Derudover er der indgået aftaler på timebasis efter behov med fysioterapeut, ergoterapeut, børnehavepædagog, børnelæge og socialrådgiver. Flere voksne med ovennævnte handicap og med relevant uddannelse indgår ligeledes i vejlednings- og rådgivningsarbejdet.

Karsten Torst Pedersen

Tegning: Signe Rød Andersen

Det løvfald som vi kom så alt for nær

Bedrog os med de ting, vi havde kær...

(Frank Jæger)

Vi er begyndt at læse og synge Frank Jæger igen. Efter i nogle år næsten at være glemt er Frank Jæger blevet folke-eje igen, og han og Tony Vejslevs viser bruges nu som fællessang.

Frank Jægers digtning er en underlig blanding af melankoni, naivitet og klarsyn, og man kan skiftevis fornemme, at det er en mørk digter, der skriver på lys baggrund eller en lys digter, der skriver på mørk baggrund.

Lys og mørke

Og så er vi inde på en naturlig parallel i forhold til Jysk børneforsorg/Fredshjemets arbejde. Foreningens baggrund lige siden dens oprettelse til i dag er både mørk og lys.

Den mørke baggrund er naturligvis de menneskelige/familiemæssige problemer og tragedier, der er årsag til, at der er behov for foreningens arbejde. Rundt om i foreningens forskellige arbejdsgrøner (institutioner, skoler osv.) møder vi nogle skæbner i form af børn, unge og familier, som både har været udsat for og udsat sig selv for næsten ubærlige ting – omsorgssvigt, misbrug, psykiske lidelser, handicap osv., osv.

Og i kontrast hertil er det slående,

at vores arbejde er præget af livsglæde, engagement, optimisme og indimellem en smule naivitet. Og endnu mere slående er det, at dette opstår og udvikles naturligt i mødet med de børn, unge og familier, det hele handler om. Denne lyse stemning præger fællesskabet i foreningen – et fællesskab, der trives godt i disse år. Man fornemmer det i atmosfæren ved et hovedbestyrelsesmøde, på foreningens kontor og nu også meget i forstandergruppen, hvor de seneste år har medført en betragtelig styrkelse af fællesskabet – ikke mindst i kraft af det lederkursus, der har været afholdt omkring foreningens værdigrundlag.

Da hovedbestyrelsen og ledergruppen samledes her i november måned, fik vi yderligere understreget den særlige atmosfære, der er i foreningens fællesskab.

Nye tendenser og Socialfonden

Spændende er det også at opleve at være en del af nye tendenser og strømninger i tiden.

Noget af det mest opløftende inden for det sociale arbejde de senere år har været det private erhvervslivs sociale medansvar, som på det seneste gentag-

ne gange har været med til at styrke vores arbejde.

Det allersejeste eksempel herpå er det samarbejde, foreningen nu via sit bo- og uddannelsesprojekt i Thisted indleder med virksomheden Coloplast. Lige siden oprettelsen af Elmelund i 1995 har vi gentagne gange oplevet den sociale rummelighed på Coloplast's fabrikker i Thisted, og nu har vi videreudbygget samarbejdet, således at en del af erhvervsuddannelsen for de unge på Elmelund fremover kommer til at foregå inde på Coloplast. Både hos ledelse og medarbejdere på denne virksomhed oplever vi en kombination af fremsynethed og socialt engagement, der er afgørende for, at et sådant samarbejde lykkes.

At EU's Socialfond så oveni belønner denne nyudvikling med en større bevilling til at videreudvikle samarbejdet er jo blot en ekstra bekræftelse på, at vi er

Lars Bundgaard, administrationschef i Jysk børneforsorg / Fredshjem

i gang med en vigtig nydannelse på området.

Landbrug og socialt arbejde

Et andet eksempel på denne generelle, positive tendens er det samarbejde, foreningen nu i en længere årrække har haft med såvel landboforeninger som landmænd i det midtjyske. Udgangspunktet var opstarten af Havredal praktiske Landbrugsskole i midten af 1990'erne, hvor bogligt svage unge oplæres og uddannes i landbrugserhvervet, og hvor der er udviklet et overordentligt positivt samarbejde med en lang række private landmænd i området – noget, der har været medvirkende til den succes, vi har oplevet omkring, at de unge kan slutte deres uddannelse med en ansættelse.

Samtidig udvikledes et tæt samarbejde med Landboforening Midt i Viborg, der bl.a. medførte, at vi sammen kunne udvikle en socialkonsulenttjeneste på Landbocenter Midt med særligt henblik på at udvikle fleksjobansættelser i landbrugserhvervet.

Også her kan vi pege på nye udviklingsmuligheder. I det seneste år har foreningen Jysk børneforsorg/Fredehjem sammen med De danske Landboforeninger i Danmark udarbejdet et oplæg til at etablere et tilbud om aflastningsfamilier på landet for børn og unge, der i perioder har behov for at komme hjemmefra.

Foreningen har i forvejen samarbejdet med nogle ressourcestærke landbofamilier omkring sommerferieophold

for truede børn og unge, og det er det, vi nu gerne skulle videreudvikle – ikke mindst fordi vi i socialforvaltningerne alt for ofte oplever, at der går al for lang tid for en familie og barnet fra beslutning om et aflastningsophold til gennemførelse heraf.

Et styrket bånd til folkekirken

Nederst på foreningens brevpapir står noget, der kunne ligne et slogan, nemlig ”socialt arbejde med folkelig og folkekirkelig basis”. Vi håber, det er mere end et slogan – også fordi vores grundopfattelse er, at socialt arbejde er ”folkelig”, og at vi alle sammen har et ansvar for hinanden.

Lige siden foreningen begyndte sin virksomhed, har der været tætte bånd til folkekirken og dens menigheder, og det er stadig sådan, at mange af foreningens bestyrelsesmedlemmer og andre frivillige rekrutteres via de lokale menigheder.

Foreningens værdigrundlag bygger på evangeliet, og det har været bekræftende at opleve, at foreningens ledere i det forgangne år har kunnet samles om en drøftelse af, hvordan foreningens værdigrundlag afspejler sig i arbejdet ude på de enkelte institutioner.

I årets løb har vi taget skridt til at skabe yderligere bånd til vort folkekirkelige bagland. På foreningens kontor arbejder vi på at etablere en landssekretærfunktion, hvor der er tale om en kombinationsstilling mellem folkekirken og Jysk børneforsorg/Fredehjem.

Foreningen ansatte i efteråret

cand.teol. Charlotte Rune, foreløbig i en tidsbegrænset stilling som landssekretær. Samtidig har foreningen indledt drøftelser med biskop Kjeld Holm om muligheden for, at landssekretærstillingen i Jysk børneforsorg/Fredehjem på sigt kan kombineres med en kvotepræstestilling i folkekirkelig regi – noget, vi forventer afklaret i løbet af det kommende år.

Hensigten med at styrke båndene til folkekirken er dobbeltsidig. Først og fremmest er tanken, at det skal styrke vores muligheder og synlighed i folkekirkelig sammenhæng, både fordi folkelig forankring i vort arbejde er central, men også fordi vi så yderligere vil styrke vores muligheder for at trække på de ressourcer, som ligger i de folkekirkelige menigheder.

Men vi tror på, at der er en naturlig gensidighed – at folkekirken også har brug for os. I en tid, hvor mange af de traditionelle fællesskaber svækkes – og det gælder også sognefællesskaberne – repræsenterer en forening som Jysk børneforsorg/Fredehjem et folkekirkeligt fællesskab med fremtiden foran sig.

På trods af de ofte tunge skæbner, vi arbejder med, domineres vores arbejde af det livsbekræftende, og både derfor og fordi vi igen kan pege på nogle spændende nye tendenser, kan vi glæde os til at tage hul på et nyt år.

Glædelig jul og godt nytår

Lars Bundgaard

Jysk børneforsorg/Fredehjem

Ellengården:

Bethesdavej 81, 8200 Århus N
☎ 86 16 76 99, fax 86 16 76 55
E-mail: mail@jyskbørneforsorg.dk
Hjemmeside:
www.jyskbørneforsorg.dk

Formand: Jette Hansen
☎ 65 39 18 38, fax 65 39 18 36
mobil: 40 74 93 39

Administrationschef: Lars Bundgaard
mobil: 40 54 36 92

Forretningsfører: Pia Thomasen
mobil: 40 54 36 91

Administrationens lokalnumre:

Lars Bundgaard: 10
Pia Thomasen 11
Hanne Vestergaard 12
Grethe Jessen 13
Charlotte Rune 14
Susanne Borup Nielsen 15
Pedeltjenesten 19
Louise Alrø Brath Jensen 22

Jysk børneforsorg/Fredehjems hovedbestyrelse:

Formand:
Socialrådg. Jette Hansen
Madegårdsvej 10, 5350 Rynkeby
☎ 65 39 18 38

Næstformand:
Tidl. afd. leder Erik Lund Nielsen
Spergelbakken 11, 8520 Lystrup
☎ 86 22 13 30

Tidl. overlæge Poul E. Rasmussen
Toftehøj 33, Høruphav, 6470 Sydals
☎ 74 41 56 14

Lektor Anders Graven
Micavej 2, Haldup, 8700 Horsens
☎ 75 65 76 23

Sognepræst Annelise Søndengaard
Præstegården, Ørnstrupvej 102,
8520 Lystrup
☎ 86 22 11 12

Advokat Aksel Holst Nielsen
Bredhøjsvinget 3, 8600 Silkeborg
☎ 86 82 78 11

Socialpædagog Grethe Nicolaisen
Døgninstitutionen Birkebakken
Hejredalsvej 144, 8220 Brabrand
☎ 86 25 26 22

Sognepræst Lars Mandrup
Skolevangsallé 72, 8240 Risskov
☎ 86 17 95 31

Regnskabskonsulent Mogens Gregersen
Langkærvej 8, 1.th.,
8381 Tilst
☎ 86 24 06 48

Lærer Ellen Østergaard
Lynggårdsvej 24, Svejbæk,
8600 Silkeborg
☎ 86 84 69 06

Sygehuspræst Ulla Nørager
Østergade 34, Laurbjerg, 8870 Langå
☎ 86 46 82 41 – 86 46 80 32

Leder Kim Blach Pedersen
Randers Bo- og Erhvervstræning
Adelgade 12, 8900 Randers
☎ 86 40 55 44

Sognepræst Knud Erik Bager Jensen
Ny Moesgårdvej 23, 8270 Højbjerg
☎ 86 27 03 25

Intern kurator Ingrid Rønne
Gødvad Efterskole
Stavangervej 2, 8600 Silkeborg
☎ 86 82 07 95

Tidl. tale-hørepedagog
Ingrid Windfeld-Lund
Søndergade 45, 7620 Lemvig
☎ 97 82 29 49

Afd. bestyrer Poul Jørgensen
Elmevej 9, 8450 Hammel
☎ 86 96 17 64

Advokat Henning Lyngsbo
Kannikegade 14, 8000 Århus C
☎ 86 13 88 33

Institutionsfortegnelse:

Børne- og Ungdomspensionen Borgmesterbakken

Borgmesterbakken 24,
8700 Horsens
☎ 75 62 13 33, fax 75 62 29 25
Forstander: Peter Rabjerg
Formand: Mogens Gregersen

Udebo

Nørrebrogade 9, 8700 Horsens
Tilknyttet Børne- og
Ungdomspensionen
Borgmesterbakken

Nørresø Børnepension

Sct. Knudsvej 5, 8800 Viborg
☎ 86 62 05 88, fax 86 62 07 11
Leder: Peder Jensen
Formand: Marianne Koch

Familiebo / Familiebo's Børnehave Jellingvej 4, 7100 Vejle

☎ 75 82 16 46, fax 75 82 15 45
Ledere: Sanne og John Juhler
Hansen
Formand: Poul E. Rasmussen

Sct. Johannes' Familiehus

Jellingvej 39, 7100 Vejle
☎ 75 72 57 04
Ledere: Sanne og John Juhler
Hansen
Formand: Jeanette B. König

Døgninstitutionen Birkebakken

Hejredalsvej 144, 8220 Brabrand
☎ 86 25 26 22, fax 86 25 22 31
Leder: Mona Engelbrecht
Formand: Annelise Søndengaard

Bofællesskabet Skovbakkevej

Skovbakkevej 51, 8220 Brabrand
☎ 86 26 17 93
Tilknyttet Døgninstitutionen
Birkebakken

Bofællesskabet Birkebo
Hejredalsvej 146, 8220 Brabrand
☎ 86 25 80 33 + selvvalg 33
Tilknyttet Døgninstitutionen
Birkebakken

Ungdomshjemmet Holmstrupgård

Holmstrupgårdvej 39,
8220 Brabrand
☎ 86 24 04 11, fax 86 24 70 84
Forstander: Knud Byskov
Formand: Jette Hansen

Træ & Byg

Ellengården, Bethesdavej 81,
8200 Århus N.
☎ 86 16 76 99 – mobil 40 18 70 90
Leder: Jens Erik Hougesen
Formand: Preben Dalby

Ellengårdens Børnehus

Ellengården, Bethesdavej 81,
8200 Århus N.
☎ 86 10 01 80
Leder: Jette Trentemøller
Formand: Poul Jørgensen

Ellengårdens Familiepension

Ellengården, Bethesdavej 81,
8200 Århus N.
☎ 86 10 00 60
Leder: Joan Carstensen
Formand: Erik Lund Nielsen

Gødvad Efterskole

Stavangervej 2, 8600 Silkeborg
☎ 86 82 08 11, fax 86 81 25 20
Forstander: Kjeld Bødker
Formand: Knud Erik Bager Jensen

Bo / Skole / Job

Stavangervej 9, 8600 Silkeborg
☎ 86 80 45 22, fax 86 80 41 50
Forstander: Jelva Fiskbæk
Formand: Ellen Østergaard

Jægergården Efterskole
Dyrehavevej 28, Gjerrild,
8500 Grenaa
☎ 86 38 44 66, fax 86 38 44 67
Forstander: Marianne L. Nielsen
Formand: Erik Lund Nielsen

Havredal praktiske Landbrugsskole

Smedevej 4, Havredal, 7470 Karup
☎ 86 66 22 30, fax 86 66 25 31
Leder: Poul Erik Clausen
Formand: Anders Graven

Café Lytten

Lillehammervej 17, 8200 Århus N.
☎ 86 78 69 69
Ledere: Vibeke og Bo Scharff
Formand: Anders Graven

Bo- og Jobprojekt Elmelund

Nørre Allé 22, 7700 Thisted
☎ 97 91 24 23, fax 97 91 23 23
Leder: Alice Andersen
Formand: Wagner Fonseca

Jysk børneforsorg / Fredehjems Lejlighedsprojekt

Ellengården, Bethesdavej 81,
8200 Århus N.
☎ 86 16 15 20, fax 86 16 76 55
Leder: Bodil Vinther Andersen
Formand: Annelise Søndengaard

Høvej-ejendommen

(Boliger til socialt arbejde)
Høvej 35-37, 8520 Lystrup

Jysk børneforsorg / Fredehjems Sommerlejrprojekt

Ellengården, Bethesdavej 81,
8200 Århus N.
☎ 86 16 76 99, fax 86 16 76 55
Leder: Tekla Pomykala

Opholdsstedet Havmågen

Åsendrupvej 30, 9480 Løkken
☎ 98 99 01 36, fax 98 99 02 36
Ledere: Anni og Ole Glarkrog
Formand: Annelise Søndengaard

Randers Bo- og Erhvervstræning

Adelgade 12, 8900 Randers
☎ 86 40 55 44, fax 86 40 57 49
Leder: Kim Blach Pedersen
Formand: Bent Lunø

Opholdsstedet Skæring Hedevej

Skæring Hedevej 175,
8250 Egå, ☎ 86 22 90 08
Leder: Lis Bendixen
Formand: Ulla Nørager

Opholdsstedet Fjorden

Ravndalvej 2, Nørlem, 7620 Lemvig
☎ 97 81 09 33, fax 97 81 08 33
Ledere: Jacobina og Hans Dahl
Formand: Ingrid Windfeld-Lund

Døgntilbuddet Solbakken

Egebæksvej 26, 8270 Højbjerg
☎ 87 39 14 39, fax 87 39 14 38
Leder: Lone Barsøe
Formand: Knud Erik Bager Jensen

Solbakkens Rådgivningscenter for bevægelseshandicap

Leder: Karsten Torst Pedersen
☎ 86 15 38 80 (privat)
Formand: Poul Jørgensen

Boligselskaber tilknyttet Jysk børneforsorg/Fredehjem:

Boligselskabet Birkebo

Hejredalsvej 146, 8220 Brabrand
Formand: Annelise Søndengaard

Boligselskabet Nørre Allé 22

Nørre Allé 22, 7700 Thisted
Formand: Erik Lund Nielsen

Bogruppen Adelgade

Adelgade 12, 8900 Randers
Formand: Erik Lund Nielsen

Ellenbo

Bethesdavej 83-95, 8200 Århus N.

